

Nefndasvið Alþingis
Austurstræti 8-10
101 Reykjavík

sent á nefndasvid@althingi.is

Reykjavík, 25. október 2022

Umsögn Landverndar um tillögu til þingsályktunar um yfirlýsingu um neyðarástand í loftslagsmálum (21. mál)

Stjórn Landverndar hefur kynnt sér ofangreinda þingsályktunartillögu og styður hana í einu og öllu enda er hún í samræmi við ályktun aðalfundar samtakanna árið 2019¹. Stjórn Landverndar tekur einnig undir sjónarmið sem fram koma í greinagerð með þingsályktunartillögunni um óljós og óskýr markmið sem rugla og afvegaleiða umræðu um loftslagsmál á Íslandi.

Jafnframt ítrekar stjórn samtakanna að þörf er á öflugum aðgerðum² þar sem stjórnvöld verða að fara á undan með skýrum lagaramma og áætlanagerð og samdrætti í losun frá starfsemi ríkisins. Dæmi um þetta eru:

- lögfesting markmiða um samdrátt
- hátt kolefnisgjald á alla geira, líka sjávarútveg og ferðaþjónustu
- styrkjakkerfi í landbúnaði sem ekki einblínir á dýraafurðir
- bann við sölu á nýjum bensín- og díselbílum
- landskipulagsstefna þar sem beit á illa förnu landi er heft, votlendi er endurheimt og nýjar framræsingar háðar leyfum
- urðunarskattur og alsherjabbann við urðun lífræns úrgangs

Ljóst er að núverandi aðgerðaáætlun dugar engan vegin til³ þess að ná verulegum samdrætti í losun gróðurhúsalofttegunda. Þá telur stjórn Landverndar eðlilegast að byrja á þeim aðgerðum sem hraðast skila samdrætti í losun eins og endurheimt votlendis og háu kolefnisgjaldi m.a. í flugi og sjávarútvegi. Rétt er að minna á að losun frá fiskiskipum jókst milli árána 2020 og 2021 um 13% og hefur ekki verið meiri frá því árið 2015, eins og fram kemur í bráðabirgðaniðurstöðum Umhverfisstofnunar⁴. Sá samdráttur í losun frá sjávarútvegi sem varð milli árána 1996 og 2015 hefur því stöðvast, eins og Landvernd hefur ítrekað bent á, og skýrsla um græn skref í sjávarútvegi⁵ frá 2021 virðist ekki hafa skilað neinum árangri enda fjallar skýrslan eingöngu um greiningar, skýrslur og stöðumöt en ekki aðgerðir.

Einstaklega brýnt er að forgangsraða þeim aðgerðum þar sem náttúru- og loftslagsvernd fara saman⁶. Aðgerðir í loftslagsmálum sem auka líka líffræðilega fjölbreytni og vernd náttúru eins og lýst er í 61. gr.

¹ [Ályktanir samþykktar á aðalfundi Landverndar 2019 - Landvernd](#)

² [Engar nýjar fréttir í nýrri skýrslu IPCC um loftslagsmál \(landvernd.is\)](#)

³ [Forsendur aðgerðaáætlunar í loftslagsmálum brostnar - Landvernd](#)

⁴ [Umhverfisstofnun | Bráðabirgðatölur \(ust.is\)](#)

⁵ [Græn skref í sjávarútvegi - skýrsla starfshóps.pdf \(stjornarradid.is\)](#)

⁶ [Orkuskipti sem við getum verið stolt af - Landvernd](#)

náttúruverndarlaga eru m.a. orkusparnaður og orkunýtni (en háð því að heildarorkunotkun sé ekki aukin), endurheimt votlendis og illa farins lands, rétt skipulögð skógrækt og landnýting og samdráttur í úrgangsmýndun.

Ekki er þörf á að brýna fyrir alþingisfólki hversu bráðnauðsynlegar aðgerðir í loftslagsmálum eru. Að lýsa yfir neyðarástandi í loftslagsmálum hvetur til aðgerða og því telur stjórn Landverndar brýnt að þingsályktunin verði samþykkt.

Virðingarfyllst,
f.h. stjórnar Landverndar

Auður Önnu Magnúsdóttir, framkvæmdastjóri